

καταισχύνη πολλαχ.: Φρ. "Ανθρωπος τῆς πομπῆς καὶ τῆς γάνας. Γυναῖκα τῆς πομπῆς καὶ τῆς γάνας || Ἄσμ.

Κοδὴ γυναῖκα πέροδικα, ψηλὴ καραμαδάνα,
ψηλὸς ἄδρας σὰν ἄγγελος, κοδὸς βοδὴ καὶ γάνα

Μάν. 5) Μετων. ἄνθρωπος πρόστιχος, ἄξιος πομπεύσεως Ζάκ. Λευκ. κ. ἄ. 4) Τὸ λευκάζον ἐπίχρισμα τῆς γλώσσης τὸ σχηματιζόμενον ἀπὸ ἀσθένειαν ἢ ὑπερβολικὴν δίψαν πολλαχ.: "Εβγαλε γάνα ἢ γλῶσσα μου. β) Τὸ καθ' ὑπερβολὴν ἄλμυρόν φαγητὸν τὸ προκαλοῦν δίψαν Θράκ. (Σαρεκκλ.) κ. ἄ. 5) Ἡ ἄλμη Θράκ. (Σαρεκκλ.): Φρ. Τὸ φαεῖ ἔγινε γάνα (πολὺ ἄλμυρόν).

β) Μεταφ. 1) Θυμὸς Θράκ. (Σαρεκκλ.): "Απ' τῇ γάνα τ'ς τό "καμε Σαρεκκλ. 2) Ἀσχολία, φροντίς Θράκ. (Σαρεκκλ.) Λέσβ. Μέγαρ. κ. ἄ.: "Ογιους ἔχ' μουρά, ἔχ' γάνις κὶ φαρμάσια Λέσβ.

Πβ. γανάδα, γανάδι, γανιά (I), γανιάδα, γανίλα, γάνος (II).

γανάδα ἢ, σύνηθ. καὶ Καπ. (Σινασσ.)

Ἐκ τοῦ οὗς. γάνα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άδα (I).

Α) Κυριολ. 1) Γάνα I, ὁ ἰδ., σύνηθ.: Τὸ καζάνι βγάνει γανάδα. β) Ἡ χυμικὴ δηλητηριώδης ἀλλοίωσις φαγητοῦ ἐκ τῆς ὀξειδώσεως χαλκίνου σκεύους Εὐβ. Χίος κ. ἄ.: Δὲ γάνωσα τὸ χαράνι κ' ἔβγαλε γανάδα τὸ φαεῖ Εὐβ. Χίος. 2) Κηλὶς, σκωρία μετάλλου ἐν γένει Σάμ. 3) Γάνα 4, ὁ ἰδ., σύνηθ. καὶ Καπ. (Σινασσ.): "Εχει ἢ γλῶσσα μου γανάδα. "Εχω γανάδα 'ς τὸ στόμα. β) Μεγάλη, ὑπερβολικὴ δίψα Δαρδαν. γ) Ὁ ἐκ ψύξεως προκαλούμενος ἐρεθισμὸς τοῦ λάρυγγος καὶ ἡ ἀλλοίωσις τῆς φωνῆς πολλαχ.: Ὁ λαιμὸς μου ἔχει γανάδα (ὀμιλῶ βραχνά). 4) Ὁ ἐν περιπτώσει πλήρους γαλήνης τῆς θαλάσσης προκαλούμενος ὑπὸ ἐλαφροῦς πνοῆς ἀνέμου διάφορος χρωματισμὸς εἰς τι μέρος τῆς ἐπιφανείας τῆς Ἠπ.

5) Τὸ ἔνεκα ὁμίχλης πρασινωπὸν χρῶμα τοῦ ὀρίζοντος Μεγίστ.

β) Μεταφ. 1) Γάνα B1, ὁ ἰδ., Θράκ. (Σουφλ.): "Απ' τῇ γανάδα δὲν ἤξιρι τί ἔκανι. || Φρ. "Ηρετὶ γανάδα φουρτουμένους. 2) Γάνα B2, ὁ ἰδ., Εὐβ. Θράκ. (Ἀδριανούπ. Αἰν. Σηλυβρ.) Μακεδ.: Παροιμ. φρ. "Ολ' ἢ γανάδα μ' τ' ἀντροῦ μ' οὐ θάνατους (διὰ τοὺς ἀδιαφοροῦντας διὰ ζήμιαν τινά) Αἰν. 3) Κόπωσις Μακεδ.

Πβ. γάνα, γανάδι, γανιά (I), γανιάδα, γανίλα.

γανάδι τό, ἀμάρτ. γανάδ' Σαμοθρ.

Ἐκ τοῦ οὗς. γάνα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άδι.

Ἡ πίκρα τοῦ στόματος ἢ προερχομένη ἀπὸ ἀσιτίαν ἢ ἄλλην αἰτίαν. Πβ. γάνα, γανάδα, γανιά (I), γανιάδα, γανίλα, γάνος (II).

γάνι τό, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὗς. γάνος.

Λίπος: Τὸ φαεῖ δὲν ἔχει γάνι. Συνών. γάνος (I).

γανὶ τό, Ἰων. (Κρήν.)

Λέξις πεποιημένη.

1) Τὸ ἀκαταπαύστως κλαυθυρίζον νήπιον. 2) Τὸ ἰσχνὸν καὶ καχεκτικὸν παιδίον.

γάνια ἢ, Ἠπ. γάγια Ἠπ.

Λέξις πεποιημένη.

1) Τὸ νὰ κλαίῃ τις μεγαλοφώνως: Κακὴ γάνια νὰ σὲ μάση! (ἀρά). 2) Στενοχωρία Θράκ. (Σηλυβρ.)

γανιά (I) ἢ, Κέρκ. (Ἀργυροῦδ. κ. ἄ.) Μακεδ. (Καταφύγ.) γαν-γιά Κῶς.

Ἐκ τοῦ οὗς. γάνα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ιά.

1) Γάνα I, ὁ ἰδ., Κῶς Μακεδ. (Καταφύγ.) 2) Ἡ μελανὴ ἀσβόλη τοῦ φούρνου Κέρκ. (Ἀργυροῦδ.) 3) Μελανὴ κηλὶς, μελανιά Κέρκ.: Πήγαινε νὰ πλυθῇς ποῦ εἴσαι γεμᾶτος γανιές. 4) Μεταφ. αἰσχος, ὄνειδος Κέρκ.

Πβ. γάνα, γανάδα, γανάδι, γανιάδα, γανίλα, γάνος (II).

γανιά (II) ἢ, Πελοπ. (Ἀνδρουῖς. Μάν. Μεσσ.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὗς. γάνος = ἡ δροσιτικὴ καὶ ζωογό-νος ιδιότης τοῦ ὕδατος.

Τὸ παχὺ καὶ εὐφορὸν χῶμα παραποταμίου γῆς: Σπέρνω τῇ γανιά Ἀνδρουῖς. || Παροιμ. φρ. "Αμα φτυχήσουν οἱ γανιές του, τὸ γιομίζει τὸ δουφεκοσίδερο καλαδόκι (εἰρων. ἐπὶ πτωχοῦ) αὐτόθ.

γανιάδα ἢ, Α. Ρουμελ. (Φιλιπούπ.) Εὐβ. (Κουρ. Κύμ.) Θράκ. (Αἰν. Σουφλ.) γανιάδ' Ἰμβρ.

Ἐκ τοῦ οὗς. γανιά (I) καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άδα (I).

Α) Κυριολ. 1) Ἡ σκωρία τῶν χαλκίνων σκευῶν Εὐβ. (Κύμ.) β) Ἡ σκωρία ἐν γένει τῶν μετάλλων Α. Ρουμελ. (Φιλιπούπ.) γ) Μαυρίλα ἐκ τριψίματος ἀκασσιτερώ-του σκεύους Εὐβ. (Κουρ.): Τὸ κουρέλι ἔπιασε γανιάδα.

2) Κηλὶς Α. Ρουμελ. (Φιλιπούπ.)

β) Μεταφ. 1) Καταισχύνη, ὄνειδος Α. Ρουμελ. (Φιλιπούπ.) 2) Θυμὸς Θράκ. (Αἰν. Σουφλ.) 3) Φροντίς Ἰμβρ.

Πβ. γάνα, γανάδα, γανάδι, γανιά (I), γανίλα, γάνος (II).

γανιάζω (I) πολλαχ. γανιάζου πολλαχ. βορ. ἰδιωμ. γκανιάζω Ἠπ. κ. ἄ. γκανιάζου Ἠπ. κανιάζου Μακεδ. Ἐκ τοῦ οὗς. γάνια.

1) Φωνιάζω δυνατά, θρηγῶ, κλαίω γοερῶς καὶ ἔνεκα τούτου μοῦ γεννᾶται αἰσθημα κόπου, ἀγωνίας, πνιγμοῦ κττ., συνήθως ἐπὶ μικρῶν παιδίων πολλαχ.: Γάνιασε τὸ παιδί ἢ γάνιασε τὸ παιδί νὰ κλαίῃ πολλαχ. Ἐγάνιασα νὰ σοῦ φωνιάζω κ' ἐσὺ δὲν ἀκούς Χίος κ. ἄ. 2) Αἰσθάνομαι βραχνάδα εἰς τὴν φωνὴν Μακεδ.: Κάνιασι τοῦ μικροῦ ἀπ' τὰ κλάματα. Συνών. βραχνιάζω. 3) Ἀγωνιῶ, ἀσχάλλω πολλαχ.: Βάνω ἔννοιες καὶ γανιάζω Θράκ. Γάνιασα νὰ τὸ τελειώσω αὐτόθ. Γάνιασ' ἢ καρδούλλα μ' Θεοσ. Γάνιασα νὰ σὲ ἔβρου Ἰμβρ. Γανιάζω γιὰ νὰ οἰκονομήσω λίγα χρήματα Ἠπ. Πὸ τὸ πρῶι ὡς τὸ βράδυ μὲ τοῦνα τὰ παιδιὰ γανιάζω Μέγαρ. || Φρ. Γάνιασα καὶ πάθιασα (ὑπό-φερα πολὺ) Προπ. (Κύζ.) Γάνιακα καὶ πάθιακα (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Σκυρ. Καὶ μετβ. κάμνω τινὰ νὰ ὑποφέρῃ, ν' ἀγωνιᾷ, ν' ἀσχάλλῃ πολλαχ.: Μὴ γάνιασι οὐ πι-κραμένους οὐ ἄντρας μ' μὲ τοῖς ἀναπουδγῆς τ' Μακεδ. Πάλι θὰ μὲ γανιάσης! Προπ. (Ἀρτάκ. Πάνορμ.) || Ἄσμ.

Θάλασσα, μὴ φουρτουγιάζης | κὶ τοῦ γμιτξῇ γανιάζης Θράκ. (Αὐδήμ.) 4) Συστέλλομαι Πελοπ. (Καλάβρυτ.) 5) Ἐξασθενῶ, ἐξαντλοῦμαι ἀγν. τόπ. Συνών. γάζω 3.

γανιάζω (II) σύνηθ. γανιάζου πολλαχ. βορ. ἰδιωμ. ἀγανιάζω Ἠπ. Χίος ἀγανιάζου Ἠπ. (Ζαγόρ. κ. ἄ.) γαν-γιά-νον Λυκ. (Λιβύσσ.) γκανιάζω Ζάκ. Ἠπ. Κύθν. Πελοπ. (Βυτίν. Καλάβρυτ.) κ. ἄ. γκανιάζου Θεοσ. Θράκ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) γανιάζω Πελοπ. (Κορινθ.) κανιά-ζου Λῆμν.

Ἐκ τοῦ οὗς. γανιά (I).

1) Καλύπτομαι ὑπὸ σκωρίας, ὀξειδοῦμαι, ἐπὶ μεταλλί-νων ἀντικειμένων σύνηθ.: Γάνιασε ὁ τέντζερης κττ. Γάνιασαν τὰ κοντάλια κττ. β) Ἀλλοιοῦμαι χυμικῶς προσ-



λαμβάνων δηλητηριώδη ιδιότητα, ἐπὶ φαγητῶν ἐντὸς ὀξιδωμένων χαλκίνων σκευῶν Πελοπν. (Βαμβακ. Γέρμ. Κυ-
νουρ. κ. ἀ.): *Γάνισσε τὸ φαεῖ Βαμβακ. Γάνισσε τὸ
νερό Γέρμ. Νερό γανισμένο αὐτόθ. γ)* Ἀποκτῶ ἢ
ἔχω τὴν γεῦσιν τοῦ μετάλλου Λυκ. (Λιβύσσ.) **2)** Καθι-
στῶ τι ρυπαρόν, μαυρίζω, ρυπαίνω Α.Ρουμελ. (Φιλιππούπ.)
Κεφαλλ. Ἡπ. Ἰθάκ. Πελοπν. (Ἀρκαδ. Μάν. κ. ἀ.) Χίος
κ. ἀ.: *Ἀγάνισαι τὰ σκοιντὰ Ζαγόρ. Καὶ ἀμτβ. ἀμαροῦ-
μαι, ρυπαίνομαι σύνθηθ.: Γάνισσε τὸ παννί. Γάνισσαν τὰ
ροῦχα μέσ' ἑς τὴν σκάφη. Γανισμένο παννί - σεντόνι κττ.
Γανισμένη πετσέτα. β)* Συννεφιάζω Πελοπν. (Γέρμ.
Μάν.) Σάμ.: *Γανιάζει ὁ καιρὸς Γέρμ. Εἶναι γανισμένος ὁ
οὐρανὸς καὶ θὰ βρέξῃ Μάν. 3)* Ἐχω τὴν γλῶσσαν ἐπι-
κεχρισμένην διὰ λευκοῦ ἐπιχρίσματος ἀπὸ ὑπερβολικὴν
δίψαν ἢ ἀλμυρὰν τροφήν ἢ συνεχῇ καὶ κοπιώδῃ ὁμιλίαν
καταλήγουσαν εἰς ἀθυμίαν καὶ στενοχωρίαν σύνθηθ.: *Γά-
νισσε τὸ στόμα μου - ἢ γλῶσσα μου ἀπὸ τὰ ἀρμυρὰ ποῦ
ῥαγα - νὰ τὸ λέω - νὰ μιλῶ κττ. Στόμα γανισμένο. Γλῶσσα
γανισμένη. Μετοχ. γανισμένος, παστωμένος, ἀλίπαστος
Θράκ. (Σαρεκκλ.): Παλαμύδες γανισμένες ἑς τ' ἀλάτι.
β)* Διψῶ Χίος κ. ἀ. Συνών. ἀγαναχτῶ **A 4. γ)**
Στενοχωροῦμαι, ἀδημονῶ σὺνήθως ἀπὸ τὴν ἔλλειψιν ὕδα-
τος σύνθηθ.: *Γανιάζω γιὰ νερό - ἀπὸ τὴ δίψα κττ. πολλαχ.
Εἶνι γανισμένου τοῦ μ'λάρ' ἀπ' τὴ δίψα Αἰτωλ. Εἶνι
γανισμέσ' ἢ γῆ τῶρα ἔνα καλονκαίρ', θ'ἐλ' βρογχὴ αὐτόθ.*
4) Πληροῦμαι ἀπὸ ἰστούς ἀράχνης Λήμν.: *Δεῖψαμι
ἔνα μῆνα ἀπ' τοῦ σπῖτ' κι κάνισαι ἢ σκιπὴ παντοῦ.*

γανιάρεις ἐπίθ. Κεφαλλ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γανιὰ **(I)** καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -
-ιάρεις.

Ὁ ἔχων ρύπους εἰς τὸ πρόσωπον. Πβ. γανιός.

γάνισμα τό, Ἡπ. Πελοπν. (Καλάβρυτ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γανιάζω **(I)**.

1) Τὸ νὰ φωνάζῃ τις γοερῶς Ἡπ. **2)** Τὸ νὰ ὑπο-
στείλῃ τις ἑαυτὸν, νὰ κρύπτεται Πελοπν. (Καλάβρυτ.)

γανιδιὰ ἢ, Ρόδ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γανίδι κατὰ τὸ σκοινιὰ.

Ἡ χυμικὴ οὐσία ἢ προερχομένη ἐκ τῆς ὀξιδώσεως
χαλκίνου σκεύους: *Κάνει σὰν γανιδιὰν τὸ φαεῖ* (ἔχει γεῦ-
σιν ὀξιδώσεως).

γανιδιάζω Ρόδ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γανιδιά.

Ὑφίσταμαι ὀξιδῶσιν, ἐπὶ χαλκίνου σκεύους.

γανίδι τό, Πόντ. (Σινώπ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γάνα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - *ίδι.*

Μετων. ἄνθρωπος κατάμαυρος (θὰ ἐσθίμηναι κατ' ἀρ-
χὰς τὴν μαύρην σκωρίαν τῆς ὀξιδώσεως).

γανίζω (I) Ἡπ. Θράκ. (Σαρεκκλ.) Πελοπν. (Γορτυν.)

Σάμ. Στερελλ. (Καλοσκοπ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γάνια.

1) Αἰσθάνομαι κόπῳσιν ἐκ τῶν πολλῶν καὶ συνεχῶν
κραυγῶν ἐνθ' ἄν.: *Γάνιξι τοῦ πιδὶ Καλοσκοπ. Γάν'σα
νὰ σὶ φουνάζου Σάμ. Ἐγάνιξα φωνάζοντας Γορτυν. 2)*
Δοκιμάζω αἰσθημα ἀνησυχίας Θράκ. (Σαρεκκλ.)

γανίζω (II) Ἀθῆν. Θεσσ. Θράκ. (Σαρεκκλ.) Κύθηρ.

Λυκ. (Λιβύσσ.) Πελοπν. (Γορτυν. κ. ἀ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γανιὰ **(I)**.

1) Ὑφίσταμαι ὀξιδῶσιν Πελοπν. **2)** Αἰσθάνομαι

ἀηδὴ γεῦσιν πρὸ πάντων ἔνεκα τῆς γεύσεως ἀλμυρῶν τρο-
φῶν ἐνθ' ἄν.: *Γάνισσε τὸ στόμα μ' - ἢ γλῶσσα μ' Σαρεκκλ.*

γανίλα ἢ, σύνθηθ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γάνα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - *ίλα.*

1) Ἡ ὀξιδῶσις τῶν χαλκίνων σκευῶν σύνθηθ.: *Ἡ κα-
τσαρόλα - ὁ τέντζερες ἔχει γανίλα. 2)* Ἡ ἐκ στομαχικῶν
διαταράξεων προερχομένη γλισχρότης τοῦ στόματος πολ-
λαχ.: *Τὸ στόμα μου ἔχει μὲ γανίλα. 3)* Ἡ πυκνὴ καὶ
σκοτεινὴ νέφωσις τοῦ οὐρανοῦ πολλαχ.: *Ἐχει μὲ γανίλα
ὁ οὐρανὸς καὶ θὰ βρέξῃ. Συνών. μαυρίλα.*

Πβ. γάνα, γανάδα, γανάδι, γανιὰ **(I)**, γανιάδα,
γάνος **(II)**.

γανιός ἐπίθ. Κεφαλλ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γάνα.

Ὁ ἔχων πρόσωπον μέλαν. Πβ. γανιάρεις.

γανίτης ὁ, Ρόδ. Σύμ. Χάλκ.

Ἀγνώστου ἐτύμου. Ἡ λ. καὶ ἐν ἐγγράφῳ τοῦ 18ου αἰῶ-
νος «τῆς δίδουν προῖκα λουλᾶν καὶ με γανίτες πέντε».

Μέγας πίθος.

Γανίτικος ἐπίθ. Θράκ. (Σαμακόβ.)

Ἐκ τοῦ ἐθνικοῦ ὄν. Γανίτης, ὁ ἐκ τοῦ τοπων. Γά-
νος, καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - *ίτικος.*

Ὁ ἐκ Γάνου ἔλκων τὴν γένεσιν: *Σταφύλια Γανίτικα*
(εἶδος σταφυλῶν).

γανίτσα ἢ, Κέρκ.

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. γάνα διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ.
- *ίτσα.*

Κηλὶς μελανή, μουντζαλιά, μουντζούρα.

γάνος ὁ, Προπ. (Πάνορμ.) Στερελλ. (Μεσολόγγ.)

Ἀγνώστου ἐτύμου.

1) Πτηνὸν θαλάσσιον τῆς τάξεως τῶν στεγανοπόδων
μεγέθους χηνὸς Προπ. (Πάνορμ.) **2)** Εἶδος ἰχθύος τῆς
τάξεως τῶν σαλαχίων Στερελλ. (Μεσολόγγ.)

γάνος (I) τό, Κρήτ. Χίος.

Τὸ ἀρχ. οὐσ. γάνος = λαμπρότης, στιλπνότης.

Λίπος, πάχος ἐνθ' ἄν.: *Τὸ γάλα ἔχει γάνος Κρήτ. Τὸ
φαεῖ δὲν ἔχει γάνος αὐτόθ. Συνών. γάνι.*

γάνος (II) τό, Εὐβ. (Κύμ.) Χίος (Καρδάμ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γανιάζω.

1) Ὁ ἰός, ἢ σκωρία τοῦ χαλκοῦ Εὐβ. (Κύμ.) Χίος
(Καρδάμ.) **2)** Τὸ λευκὸν ἐπίχρισμα τῆς γλώσσης προ-
ερχόμενον ἐκ τῆς ξηρότητος αὐτῆς Χίος (Καρδάμ.): *Τὸ
στόμα του ἦταν ὀλόασπρον μέσα ἀφ' τὸ γάνος.*

Πβ. γάνα, γανάδα, γανάδι, γανιὰ **(I)**, γανιάδα,
γανίλα.

γάνος ἐπίθ. Χίος.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γάνος **(II)**.

Ἀσπρος, λευκὸς (ἐκ τῆς ἐννοίας τοῦ λευκοῦ ἐπιχρί-
σματος τῆς γλώσσης): *Ἄσπ.*

Ἐπῆρα τὰ σκυλλάκια μου τὸ γάνο καὶ τὸ μαῦρο
καὶ σὲ βουνὸ ἀνέβηκα λαγούς, περδίκια νὰ βρω.

γάνου ἐπίρρ. Εὐβ. (Κουρ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γάνος **(II)**.

Διὰ λευκοῦ ἀραιοῦ ἐπιστρώματος (διὰ τὴν σημ. ἰδ.
ἐπίθ. γάνος): *Ἐκαμε χιόνι γάνου γάνου* (ἐχίονισε πολὺ
ὀλίγον, μόλις ἄσπρισεν ἢ γῆ).

